



Strasbourg, 19. novembra 2010

CCJE (2010)3 Končna različica

## POSVETOVALNI SVET EVROPSKIH SODNIKOV

(CCJE)

### MAGNA CARTA SODNIKOV (temeljna načela)

*Uvod:*

*Ob deseti obletnici je CCJE na 11. plenarnem zasedanju (Strasbourg, od 17. do 19. novembra 2010) sprejel Magno carto sodnikov (temeljna načela), ki povzema in normira sklepe sprejetih mnenj. Vsako od teh dvanajstih mnenj, s katerimi je bil seznanjen Odbor ministrov Sveta Evrope, vsebuje dodatne premisleke o temah, obravnavanih v tem dokumentu (glej [www.coe.int/ccje](http://www.coe.int/ccje)).*

## **MAGNA CARTA SODNIKOV (temeljna načela)**

### **Vladavina prava in pravosodje**

1. Sodstvo je ena treh vej oblasti vsake demokratične države. Njegova naloga je zagotavljati obstoj vladavine prava, s tem pa zagotavljati pravilno, nepristransko, pravično in učinkovito uporabo zakona.

### **Neodvisnost sodnikov**

2. Neodvisnost in nepristranskost sodnikov sta temeljna predpogoja za delovanje pravosodja.

3. Neodvisnost sodnikov je zakonska, funkcionalna in finančna. Glede na druge veje oblasti se zagotavlja tistim, ki iščejo pravico, drugim sodnikom in družbi nasploh z nacionalnimi pravili na najvišji ravni. Država in vsi sodniki so odgovorni za spodbujanje in varovanje neodvisnosti sodnikov.

4. Neodvisnost sodnikov se zagotavlja pri sodniški dejavnosti in zlasti pri zaposlovanju, imenovanju do upokojitvene starosti, napredovanju, stalnosti, usposabljanju, sodniški imuniteti, disciplini, nagrajevanju in financiranju sodstva.

### **Zagotovila neodvisnosti**

5. Odločitve glede izbire, imenovanja in poklicne poti temeljijo na objektivnih merilih, sprejema pa jih organ, odgovoren za zagotavljanje neodvisnosti.

6. Disciplinski postopki potekajo pred neodvisnim organom z možnostjo sodnega varstva.

7. Po posvetu s sodstvom država zagotovi potrebne človeške, materialne in finančne vire za ustrezno delovanje pravosodnega sistema. Da se izognejo nedovoljenim vplivom, so sodniki ustrezno nagrajeni in vključeni v ustrezni pokojninski načrt, sprejet z zakonom.

8. Sodniki imajo pravico in dolžnost začetnega usposabljanja in usposabljanja ob delu. To se organizira pod nadzorom sodstva. Izobraževanje je pomembna sestavina za zagotavljanje neodvisnosti sodnikov, pa tudi kakovosti in učinkovitosti sodnega sistema.

9. Sodstvo sodeluje pri odločitvah, ki vplivajo na delovanje sodnih funkcij (organizacijo sodišč, postopke, drugo zakonodajo).

10. Pri sojenju sodnikov ne zavezujejo nobena navodila ali ukazi ali hierarhični pritisk, ampak morajo upoštevati le zakone.

11. Sodniki zagotavljajo enakost moči med tožilstvom in obrambo. Neodvisnost tožilcev je temeljna zahteva za vladavino prava.

12. Sodniki imajo pravico biti člani nacionalnega ali mednarodnega združenja sodnikov, pooblaščenega za varovanje vloge sodstva v družbi.

## **Organ za zagotavljanje neodvisnosti**

13. Vsaka država za zagotavljanje neodvisnosti sodnikov ustanovi svet za sodstvo ali drug poseben organ, ki je prav tako neodvisen od zakonodajne in izvršilne oblasti, s širokimi pristojnostmi v zvezi z vsemi vprašanji glede njihovega statusa in organizacije, delovanja in podobe sodnih ustanov. Svet sestavljajo bodisi zgolj sodniki bodisi znatna večina sodnikov, ki jih izvolijo kolegi. Svet za sodstvo je odgovoren za svoje dejavnosti in sklepe.

## **Dostopnost do pravosodja in preglednost**

14. Pravosodje je pregledno, o delovanju sodnega sistema pa se objavljajo informacije.

15. Sodniki sprejemajo ukrepe za zagotavljanje dostopa do hitrega, učinkovitega in cenovno dostopnega reševanja sporov; prispevajo k spodbujanju alternativnih metod reševanja sporov.

16. Sodni dokumenti in odločbe so sestavljeni v dostopnem, preprostem in jasnem jeziku. Sodniki izdajajo obrazložene odločbe in jih izrekajo javno, v razumnem roku in na temelju pravičnega in javnega postopka. Sodniki uporabljajo ustrezne metode vodenja primerov.

17. Izvrševanje sodnih odločb je temeljna sestavina pravice do poštenega sojenja, pa tudi zagotovilo za učinkovitost pravosodja.

## **Etika in odgovornost**

18. Delovanje sodnikov usmerjajo deontološka načela, ločena od disciplinskih pravil. Sestavijo jih sodniki in jih vključijo v izobraževanje.

19. V vsaki državi zakon ali temeljna listina, ki velja za sodnike, opredeljuje neprimerno ravnanje, ki lahko vodi k disciplinskim sankcijam, pa tudi disciplinski postopek.

20. Sodniki so za prekrške, ki jih ne storijo v funkciji sodnika, kazensko odgovorni po splošnih zakonih. Sodniki niso kazensko odgovorni za nenaklepne napake pri izvajanju funkcije.

21. Pravno sredstvo za sodniške napake naj bo ustrezen sistem pravih sredstev. Vsa pravna sredstva za druge napake v delovanju sodnega sistema so mogoča le proti državi.

22. Ni primerno, če je sodnik zaradi uradnega izvajanja sodniških funkcij izpostavljen osebni odgovornosti, vključno s povračilnimi zahtevki države, razen v primeru naklepnih napak.

## **Mednarodna sodišča**

23. Ta načela se uporabljajo *mutatis mutandis* za sodnike vseh evropskih in mednarodnih sodišč.